

BỒI DƯỠNG NĂNG LỰC TOÁN 9

ĐỀ BÀI TẬP VỀ NHÀ NGÀY 02.07

Giáo viên: Trần Ngọc Hà

Tài liệu lớp học trực tiếp 9A0.1- 18h - 21h - Tối thứ 6 - 23/26 Nguyễn Hồng

Họ và tên:Ngày học:

ĐẠI SỐ

Câu 18. Cho biểu thức $S_n = (2 - \sqrt{3})^n + (2 + \sqrt{3})^n$ (với n nguyên dương)

a) Chứng minh rằng $S_{3n} + 3S_n = S_n^3$

b) Tính S_3, S_9

Hướng dẫn giải

$$\begin{aligned} \text{a) } S_{2n} &= (\sqrt{3} + \sqrt{2})^{2n} + (\sqrt{3} - \sqrt{2})^{2n} \\ &= [(\sqrt{3} + \sqrt{2})^n]^2 + 2 \cdot (\sqrt{3} + \sqrt{2})^n \cdot (\sqrt{3} - \sqrt{2})^n + [(\sqrt{3} - \sqrt{2})^n]^2 - 2 \\ &= [(\sqrt{3} + \sqrt{2})^n + (\sqrt{3} - \sqrt{2})^n]^2 - 2 \\ &= S_n^2 - 2 \text{ (dpcm)} \end{aligned}$$

$$\text{b) } S_3 = (2 - \sqrt{3})^3 + (2 + \sqrt{3})^3 = 8 - 12\sqrt{3} + 18 - 9\sqrt{3} + 8 + 12\sqrt{3} + 18 + 9\sqrt{3} = 52$$

$$S_9 = (2 - \sqrt{3})^9 + (2 + \sqrt{3})^9 = [(2 - \sqrt{3})^3]^3 + [(2 + \sqrt{3})^3]^3$$

$$S_9 = [(2 - \sqrt{3})^3 + (2 + \sqrt{3})^3] [(2 - \sqrt{3})^6 - (2 - \sqrt{3})^3(2 + \sqrt{3})^3 + (2 + \sqrt{3})^6]$$

$$S_9 = 52(S_{2 \times 3} - 1) = 52(S_3^2 - 3) = 52(52^2 - 3) = 140452$$

Câu 19. Chứng minh đẳng thức

$$\text{a) } \frac{\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{4}}{\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{6} + \sqrt{8} + 4} = \sqrt{2} - 1$$

$$\text{b) } \sqrt{21 - 6\sqrt{6}} + \sqrt{9 + 2\sqrt{18}} - 2\sqrt{6 + 3\sqrt{3}} = 0$$

$$\text{c) } \sqrt{6 + 2\sqrt{5 - \sqrt{13 + \sqrt{48}}}} = 1 + \sqrt{3}$$

$$\text{d) } \sqrt{4 + \sqrt{5\sqrt{3} + 5\sqrt{48 - 10\sqrt{7 + 4\sqrt{3}}}}} = 3$$

Hướng dẫn giải:

$$\text{a) } VT = \frac{\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{4}}{\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{6} + \sqrt{8} + 4} = \frac{\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{4}}{(\sqrt{2} + \sqrt{3} + 2) + (\sqrt{6} + \sqrt{8} + 2)}$$

$$= \frac{\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{4}}{(\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{4}) + \sqrt{2}(\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{4})} = \frac{\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{4}}{(\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{4})(\sqrt{2} + 1)} = \frac{1}{\sqrt{2} + 1} = \sqrt{2} - 1 = VP$$

$$\begin{aligned} \text{b) } VT &= \sqrt{21 - 6\sqrt{6}} + \sqrt{9 + 2\sqrt{18}} - 2\sqrt{6 + 3\sqrt{3}} \\ &= \sqrt{18 - 2 \cdot 3\sqrt{2} \cdot \sqrt{3} + 3} + \sqrt{6 + 2 \cdot \sqrt{3} \cdot \sqrt{6} + 3} - \sqrt{2 \cdot \sqrt{12 + 6\sqrt{3}}} \\ &= \sqrt{(3\sqrt{2} - \sqrt{3})^2} + \sqrt{(\sqrt{6} + \sqrt{3})^2} - \sqrt{2 \cdot \sqrt{9 + 2 \cdot 3 \cdot \sqrt{3} + 3}} \\ &= 3\sqrt{2} - \sqrt{3} + \sqrt{6} + \sqrt{3} - \sqrt{2 \cdot \sqrt{(3 + \sqrt{3})^2}} \\ &= 3\sqrt{2} - \sqrt{3} + \sqrt{6} + \sqrt{3} - \sqrt{2}(3 + \sqrt{3}) = 3\sqrt{2} - \sqrt{3} + \sqrt{6} + \sqrt{3} - 3\sqrt{2} - \sqrt{6} = 0 = VP \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{c) } VT &= \sqrt{6 + 2\sqrt{5 - \sqrt{13 + \sqrt{48}}}} = \sqrt{6 + 2\sqrt{5 - \sqrt{13 + 4\sqrt{3}}}} = \sqrt{6 + 2\sqrt{5 - \sqrt{(2\sqrt{3} + 1)^2}}} \\ &= \sqrt{6 + 2\sqrt{4 - 2\sqrt{3}}} = \sqrt{6 + 2\sqrt{(\sqrt{3} - 1)^2}} = \sqrt{4 + 2\sqrt{3}} = \sqrt{(\sqrt{3} + 1)^2} = \sqrt{3} + 1 = VP \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{d) } VT &= \sqrt{4 + \sqrt{5\sqrt{3} + 5\sqrt{48 - 10\sqrt{7 + 4\sqrt{3}}}}} = \sqrt{4 + \sqrt{5\sqrt{3} + 5\sqrt{48 - 10\sqrt{(2 + \sqrt{3})^2}}} \\ &= \sqrt{4 + \sqrt{5\sqrt{3} + 5\sqrt{28 - 10\sqrt{3}}}} = \sqrt{4 + \sqrt{5\sqrt{3} + 5\sqrt{(5 - \sqrt{3})^2}}} \\ &= \sqrt{4 + \sqrt{25}} = \sqrt{9} = 3 = VP \end{aligned}$$

Câu 20. Rút gọn các BT sau

$$\text{a) } A = \frac{2\sqrt{15} - 2\sqrt{10} + \sqrt{6} - 3}{2\sqrt{5} - 2\sqrt{10} - \sqrt{3} + \sqrt{6}}$$

$$\text{b) } B = \frac{\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{6} + \sqrt{8} + \sqrt{16}}{\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{4}}$$

$$\text{c) } C = \left(\frac{\sqrt{2}}{\sqrt{3}} + \frac{\sqrt{3}}{\sqrt{2}} + 2 \right) \left(\frac{\sqrt{2} + \sqrt{3}}{4\sqrt{2}} + \frac{\sqrt{3}}{\sqrt{2} + \sqrt{3}} \right) (24 + 8\sqrt{6})$$

Hướng dẫn giải:

$$\text{a) } A = \frac{2\sqrt{15} - 2\sqrt{10} + \sqrt{6} - 3}{2\sqrt{5} - 2\sqrt{10} - \sqrt{3} + \sqrt{6}} = \frac{\sqrt{3}(2\sqrt{5} - \sqrt{3}) - \sqrt{2}(2\sqrt{5} - \sqrt{3})}{(2\sqrt{5} - \sqrt{3}) - \sqrt{2}(2\sqrt{5} - \sqrt{3})}$$

$$= \frac{(2\sqrt{5} - \sqrt{3})(\sqrt{3} - \sqrt{2})}{(2\sqrt{5} - \sqrt{3})(1 - \sqrt{2})} = \frac{\sqrt{2} - \sqrt{3}}{\sqrt{2} - 1} = (\sqrt{2} - \sqrt{3})(\sqrt{2} + 1)$$

$$\text{b) } B = \frac{\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{6} + \sqrt{8} + \sqrt{16}}{\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{4}} = \frac{(\sqrt{2} + \sqrt{3} + 2) + (\sqrt{6} + \sqrt{8} + 2)}{\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{4}}$$

$$= \frac{(\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{4}) + \sqrt{2}(\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{4})}{\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{4}} = \frac{(\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{4})(\sqrt{2} + 1)}{\sqrt{2} + \sqrt{3} + \sqrt{4}} = \sqrt{2} + 1$$

$$\begin{aligned} \text{c) } C &= \left(\sqrt{\frac{2}{3}} + \sqrt{\frac{3}{2}} + 2 \right) \left(\frac{\sqrt{2} + \sqrt{3}}{4\sqrt{2}} + \frac{\sqrt{3}}{\sqrt{2} + \sqrt{3}} \right) (24 + 8\sqrt{6}) \\ &= \left(\frac{5}{\sqrt{6}} + 2 \right) \left[\frac{(\sqrt{2} + \sqrt{3})^2 + 4\sqrt{6}}{4\sqrt{2}(\sqrt{2} + \sqrt{3})} \right] \cdot \sqrt{6} \cdot 4\sqrt{2}(\sqrt{3} + \sqrt{2}) = (5 + 2\sqrt{6})(5 + 6\sqrt{6}) = 97 + 40\sqrt{6} \end{aligned}$$

Câu 21. So sánh các số sau

a) $\sqrt{21} + \sqrt{2}$ và $\sqrt{14} + \sqrt{3}$

b) $\sqrt{17} + \sqrt{6}$ và $\sqrt{21} - \sqrt{2}$

Hướng dẫn giải:

a) Ta có: $(\sqrt{21} + \sqrt{2})^2 = 23 + 2\sqrt{42}$

$$(\sqrt{14} + \sqrt{3})^2 = 17 + 2\sqrt{42}$$

$$\text{Vì } 23 + 2\sqrt{42} > 17 + 2\sqrt{42} \Rightarrow (\sqrt{21} + \sqrt{2})^2 > (\sqrt{14} + \sqrt{3})^2$$

$$\Leftrightarrow \sqrt{21} + \sqrt{2} > \sqrt{14} + \sqrt{3}$$

b) Ta có: $(\sqrt{17} + \sqrt{6})^2 = 23 + 2\sqrt{17} \cdot \sqrt{6}$

$$(\sqrt{21} - \sqrt{2})^2 = 23 - 2\sqrt{21} \cdot \sqrt{2}$$

$$\text{Vì } 23 + 2\sqrt{17} \cdot \sqrt{6} > 23 - 2\sqrt{21} \cdot \sqrt{2} \Rightarrow (\sqrt{17} + \sqrt{6})^2 > (\sqrt{21} - \sqrt{2})^2$$

$$\Leftrightarrow \sqrt{17} + \sqrt{6} > \sqrt{21} - \sqrt{2}$$

Câu 22. So sánh hai số sau $\sqrt{29} - \sqrt{28}$ và $\sqrt{28} - \sqrt{27}$.

Hướng dẫn giải:

$$\frac{1}{\sqrt{29} + \sqrt{28}} < \frac{1}{\sqrt{28} + \sqrt{27}}$$

$$\Leftrightarrow \frac{\sqrt{29} - \sqrt{28}}{(\sqrt{29} - \sqrt{28})(\sqrt{29} + \sqrt{28})} < \frac{\sqrt{28} - \sqrt{27}}{(\sqrt{28} - \sqrt{27})(\sqrt{28} + \sqrt{27})}$$

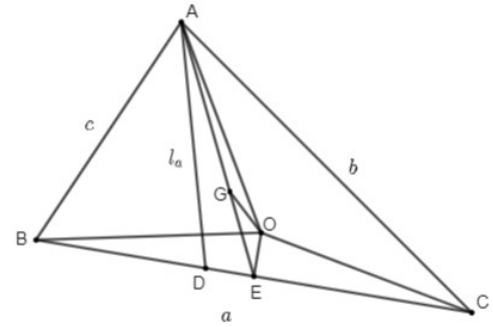
$$\Leftrightarrow \sqrt{29} - \sqrt{28} < \sqrt{28} - \sqrt{27}$$

HÌNH HỌC

Câu 7. Chứng minh các đẳng thức trong tam giác:

$$[5] l_a = \frac{2bc \cos \frac{A}{2}}{b+c}$$

$$[6] 3(OA^2 + OB^2 + OC^2) = 9OG^2 + a^2 + b^2 + c^2$$

Hướng dẫn giải:

$$[5] \text{ Ta có: } S_{\triangle ABC} = S_{\triangle ABD} + S_{\triangle ADC} \Leftrightarrow \frac{1}{2}bc \sin A = \frac{1}{2}l_a c \sin \frac{A}{2} + \frac{1}{2}l_a b \sin \frac{A}{2}$$

$$\Leftrightarrow bc \sin A = l_a c \sin \frac{A}{2} + l_a b \sin \frac{A}{2} \Leftrightarrow 2bc \sin \frac{A}{2} \cos \frac{A}{2} = l_a c \sin \frac{A}{2} + l_a b \sin \frac{A}{2}$$

$$\Leftrightarrow 2bc \cos \frac{A}{2} = l_a (c+b) \Leftrightarrow l_a = \frac{2bc \cos \frac{A}{2}}{b+c} \text{ (dpcm)}$$

[6] Định lý Stewart: “Nếu L là điểm nằm trên cạnh BC của $\triangle ABC$ và nếu $AL = l; BL = m; LC = n$ thì $a(l^2 + mn) = b^2m + c^2n$ ”

Chứng minh: Gọi α là góc giữa CL và AL;

α' là góc bù của α và $\cos \alpha = -\cos \alpha'$

Xét $\triangle ALC$ có: $b^2 = l^2 + n^2 - 2l.n.\cos \alpha$

Xét $\triangle ABL$ có: $c^2 = l^2 + m^2 - 2l.m.\cos \alpha' = l^2 + m^2 + 2l.m.\cos \alpha$

$$\Rightarrow b^2m + c^2n = l^2m + mn^2 + l^2n + m^2n = l^2(m+n) + mn(m+n)$$

$$= (m+n)(l^2 + mn) = a(l^2 + mn)$$

Gọi E là trung điểm của BC.

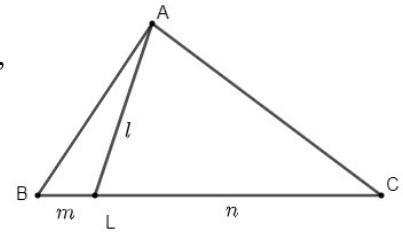
Áp dụng định lý Stewart cho $\triangle OAE$ có:

$$AE(OG^2 + AG.GE) = EO^2.AG + AO^2.GE$$

$$\text{Mặt khác } AO = R; AG = \frac{2}{3}AE; GE = \frac{1}{3}AE \text{ nên } OG^2 + \frac{2}{9}AE^2 = \frac{2}{3}EO^2 + \frac{1}{3}R^2$$

$$\text{Vì } EA^2 = \frac{2(b^2 + c^2) - a^2}{4} \text{ (công thức tính độ dài đường trung tuyến) và } EO^2 = R^2 - \frac{a^2}{4} \text{ nên:}$$

$$\begin{aligned} OG^2 &= \left(R^2 - \frac{a^2}{4} \right) \cdot \frac{2}{3} + \frac{1}{3}R^2 - \frac{2}{9} \cdot \frac{2(b^2 + c^2) - a^2}{4} \\ &= R^2 - \frac{a^2}{6} - \frac{2(b^2 + c^2) - a^2}{18} = R^2 - \frac{a^2 + b^2 + c^2}{9} \end{aligned}$$

$$\Leftrightarrow 3(OA^2 + OB^2 + OC^2) = 9OG^2 + a^2 + b^2 + c^2 \text{ (dpcm)}$$

Câu 8. Chứng minh các BĐT trong tam giác:

$$[3] \quad ab(a+b) + bc(b+c) + ca(c+a) > 3abc$$

$$[5] \quad \frac{a^2}{p-a} + \frac{b^2}{p-b} + \frac{c^2}{p-c} \geq 2(a+b+c)$$

$$[6] \quad \frac{a}{p-a} + \frac{b}{p-b} + \frac{c}{p-c} \geq \frac{3}{2}$$

$$[9] \quad \frac{a}{b+c} + \frac{b}{c+a} + \frac{c}{b+a} + \frac{3abc}{(a+b)(b+c)(c+a)} < 2$$

Hướng dẫn giải:

$$[3] \quad ab(a+b) + bc(b+c) + ca(c+a) > 3abc$$

$$\Leftrightarrow ab(a+b) - abc + bc(b+c) - abc + ca(c+a) - abc > 0$$

$$\Leftrightarrow ab(a+b-c) + bc(b+c-a) + ca(c+a-b) > 0 \quad (1)$$

Vì a, b, c là độ dài ba cạnh của tam giác nên

$$\begin{cases} a+b-c > 0 \\ b+c-a > 0 \\ c+a-b > 0 \\ a, b, c > 0 \end{cases} \Rightarrow (1) \text{ luôn đúng} \Rightarrow \text{dpcm}$$

$$[5] \quad \frac{a^2}{p-a} + \frac{b^2}{p-b} + \frac{c^2}{p-c} \geq 2(a+b+c)$$

Áp dụng bất đẳng thức Cauchy – Schwarz dạng Engel ta có:

$$\frac{a^2}{p-a} + \frac{b^2}{p-b} + \frac{c^2}{p-c} \geq \frac{(a+b+c)^2}{p-a+p-b+p-c} = 2(a+b+c) \text{ (dpcm)}$$

$$[6] \quad \frac{a}{p-a} + \frac{b}{p-b} + \frac{c}{p-c} \geq \frac{3}{2}$$

$$\Leftrightarrow \frac{a}{p-a} + 1 + \frac{b}{p-b} + 1 + \frac{c}{p-c} + 1 - 3 \geq \frac{3}{2}$$

$$\Leftrightarrow \frac{p}{p-a} + \frac{p}{p-b} + \frac{p}{p-c} - 3 \geq \frac{3}{2} \Leftrightarrow \frac{a+b+c}{b+c} + \frac{a+b+c}{c+a} + \frac{a+b+c}{a+b} - 3 \geq \frac{3}{2}$$

$$\Leftrightarrow (a+b+c) \left(\frac{1}{a+b} + \frac{1}{b+c} + \frac{1}{c+a} \right) \geq \frac{9}{2} \quad (2)$$

Áp dụng bất đẳng thức Cauchy cho ba số dương $a+b; b+c; c+a$ ta có:

$$[(a+b)+(b+c)+(c+a)]\left(\frac{1}{a+b}+\frac{1}{b+c}+\frac{1}{c+a}\right) \geq 3\sqrt{(a+b)(b+c)(c+a)} \cdot 3\sqrt{\frac{1}{(a+b)(b+c)(c+a)}} = 9$$

(Dấu "=" xảy ra $\Leftrightarrow a=b=c$)

$$\Leftrightarrow \frac{(a+b)+(b+c)+(c+a)}{3} \geq \frac{3}{\frac{1}{a+b}+\frac{1}{b+c}+\frac{1}{c+a}}$$

$$\Leftrightarrow 2(a+b+c)\left(\frac{1}{a+b}+\frac{1}{b+c}+\frac{1}{c+a}\right) \geq 9$$

Suy ra (2) luôn đúng $\Rightarrow dpcm$

$$[9] \frac{a}{b+c} + \frac{b}{c+a} + \frac{c}{b+a} + \frac{3abc}{(a+b)(b+c)(c+a)} < 2$$

$$\Leftrightarrow a(c+a)(b+a) + b(b+c)(b+a) + c(b+c)(c+a) + 3abc < 2(a+b)(b+c)(c+a)$$

$$\Leftrightarrow a^3 + a^2b + 2abc + a^2c + b^3 + ab^2 + b^2c + abc + bc^2 + abc + c^3 + ac^2 <$$

$$< 2(abc + a^2b + ac^2 + a^2c + b^2c + ab^2 + bc^2 + abc)$$

$$\Leftrightarrow (a+b-c)(b+c-a)(c+a-b) > 0 \text{ (luôn đúng)} \Rightarrow dpcm$$